

CZĘŚĆ III.

Raport z konsultacji społecznych Zachodniej Części Bulwaru Filadelfijskiego

Przygotowanie: Łukasz Broniszewski (Fundacja Stabilo), Maria Lewicka (Instytut Psychologii UMK oraz Fundacja Toruńskiej Psychologii),

Współpracownicy

Szymon Bojarski, Alicja Broncel, Mikołaj Filipiak, Natalia Krymow, Mateusz Strzałkowski (doktoranci Instytutu Psychologii UMK)

Wyniki ankiety oraz badań terenowych (Część I i II raportu) zostały uzupełnione o wyniki konsultacji społecznych, w których uczestniczyli przedsiębiorcy prowadzący interesy na Bulwarze (19 września 2025), służby mundurowe (17 października 2025) oraz mieszkańcy (25 października 2025). Do raportów dołączono w postaci załączników uwagi Komitetu ds Rewitalizacji Torunia oraz jednego z mieszkańców.

III.1. SPOTKANIE KONSULTACYJNE Z MIESZKAŃCAMI

Spotkanie odbyło się 25 października 2025 roku w Przystani AZS i dotyczyło zagospodarowania zachodniej części Bulwaru Filadelfijskiego.

W spotkaniu wzięło udział 27 osób, wliczając przedstawicieli mediów. Ogólną refleksją mieszkańców jest to, że teren jest **zaniedbany**, odczuwalny jest na nim **chaos przestrzenny i niska spójność**, a obecne rozplanowanie nie sprzyja organizacji wydarzeń. W spotkaniu uczestniczyły osoby, które uprzednio wypełniały ankiety.

I. Estetyka i spójność przestrzenna

Mieszkańcy wielokrotnie wskazywali na **brak estetyki, bałagan oraz brak jednego, spójnego pomysłu** na zagospodarowanie tej przestrzeni. Teren jest postrzegany jako **estetycznie chaotyczny** - “przypomina źle zagospodarowane nadmorskie miejscowości”.

1. Mała architektura i wyposażenie

- Wskazano na **niską jakość małej architektury**, która powinna być wykonana z **trwałych materiałów** i nawiązywać do Wisły, Torunia lub Starówki.
- Wszystkie elementy bulwaru powinny zachować **jednorodność estetyczną** (kolory, materiały, kształty).
- **Betonowe schody** przy brzegu Wisły są brzydkie i nieatrakcyjne - można dodać do nich drewniane ławki (dokręcane na powierzchni betonowych schodów).

- Zaproponowano usunięcie starych, **nieaktualnych, nieczytelnych i nieestetycznych tablic** informacyjnych (np. o dofinansowaniu z UE), zastępując je tymczasowymi instalacjami lub wystawami sztuki.

2. Chaos wizualny

- Zwrócono uwagę na konieczność **usunięcia niewykorzystywanych poza sezonem elementów** boiska do siatkówki (trybuny, ogrodzenie, banery), które zakłócają estetykę i ograniczają widoczność Wisły, co zmniejsza poczucie bezpieczeństwa.
- Budynki **Projektu Bulvar** poza sezonem letnim nie pasują estetycznie i mogą zniechęcać, stąd sugestia ich usuwania po sezonie, co wg uczestników spotkania jest nie zrealizowanym obowiązkiem najemcy (wymóg RZGW Wody Polskie).

II. Zieleń, Cień i Natura

Wielokrotnie podnoszono problem **braku cienia** przy słonecznej pogodzie, co czyni teren „patelnią i ukropem” w lecie.

1. Zacienienie

- Zaproponowano **nowe nasadzenia drzew** w kilku miejscach na obrzeżach placu lub stworzenie **zacienionego ciągu pieszego**.
- W celu zwiększenia cienia zasugerowano dosadzenie **platanów** po obu stronach Alei Wiślanej, aby stworzyły naturalnie zacieniony „tunel” pieszey.
- Roślinność powinna dawać cień, a mała architektura powinna być ustawiona tak, by go wykorzystywać (np. ławki w kształcie półkola wokół drzewa).
- Zainstalowanie żagli, takich jak w Parku na Bydgoskim Przedmieściu (chronią przed słońcem i deszczem).

2. Zarządzanie zielenią i czwartą przyrodą (lasek za Labą)

- **Zarośla/krzaki za Labą** są przyjemną przestrzenią, ale sprawiają wrażenie nieuporządkowanej, co obniża **poczucie bezpieczeństwa**.
- Proponuje się **prześwietlenie tego terenu**, wycięcie niepotrzebnych roślin i utworzenie w zamian **łąki kwietnej**.
- Pojawił się pomysł stworzenia **plantów** – niezabudowanego terenu wypoczynkowego z dominującą zielenią parkową.
- Las za Labą powinien zachować swoją **naturalną, dziką formę**, ale należy w nim **poszerzyć ścieżki - ludzie sami je wydeptają jak będą zachęceni do wchodzenia w ten obszar**.
- Las mógłby zostać wykorzystany do stworzenia **eko-ścieżek** lub **ścieżek edukacyjnych** z tablicami informacyjnymi o przyrodzie dla dzieci i dorosłych.

III. Infrastruktura i wyposażenie

1. Toalety i Czystość

- Wskazywano na **brak ogólnodostępnej toalety** (podłączonej pod kanalizację). Jeśli nie jest to możliwe, należy wyraźnie oznaczyć drogę do toalet w budynku AZS.
- Należy wprowadzić **większą liczbę śmietników**. Wskazywano, że las boryka się z problemem **dużej ilości śmieci** po nieoficjalnych imprezach.
- Miejsce grillowe (w obszarze Laby) jest **zmarnowaną przestrzenią** z powodu braku oznaczenia w terenie i w internecie. Choć zwykle w sezonie adaptuje go Laba.

2. Meble Miejskie

- Zgłaszano **małą ilość mebli miejskich** (ławek), a ich obecne umieszczenie określono jako „odspołecznione”.
- Meble powinny być **różnorodne i inkluzywne** (hamaki, huśtawki, leżaki obrotowe) oraz ułożone w sposób umożliwiający konwersację i interakcję. Muszą być **dostępne dla osób z problemami motorycznymi**.
- Zaproponowano umieszczenie **drewnianych nakładek/siedzisk** na betonowych schodach przy bulwarze, co uczyniłoby je przyjemniejszymi do siedzenia.

3. Inne Elementy

- **Niewystarczająca ilość stojaków na rowery** na całym obszarze.
- Pomysł stworzenia **ogólnodostępnych natrysków** (np. przy ogrodzeniu przystani/hotelu).

IV. Sport i rekreacja

1. Plac zabaw

- Aktualny plac zabaw jest **nieatrakcyjny**. Wymaga remontu, aby był bardziej **spektakularny i interesujący dla dzieci**.
- Elementy powinny być wykonane z materiałów takich jak **drewno lub liny** i **nawiązywać do tematyki Wisły**, fauny i flory.
- Istniejąca **górką jest lubiana przez dzieci i powinna zostać zachowana**. Ewentualnie można wkomponować w nią **zjeżdżalnię skarpową** (nie z metalu) lub **małą, bezpieczną tyrolkę**.
- Plac zabaw powinien być **odgrodzony jednostronnie** (od strony Wisły i ścieżki rowerowej) za pomocą naturalnych barier, np. żywopłotu, ze względów bezpieczeństwa.

2. Infrastruktura sportowa

- **Skate park** jest raczej rzadko używany, choć są tacy, co mówią, że często “przez małych na hulajnogach”. Jego stan jest krytykowany jako **źle zaprojektowany/wyprofilowany**, co uniemożliwia korzystanie z niego bardziej zaawansowanym skaterom. Postuluje się **poprawę jego wykonania** i ewentualne rozbudowanie, a odbiór prac powinien być dokonany przez **profesjonalnych użytkowników**.
- Proponowano utworzenie **boiska do koszykówki 3x3**.
- **Siłownia na świeżym powietrzu** jest mało popularna, a stół do tenisa stołowego jest nieużyteczny z powodu częstego **silnego wiatru**. Proponuje się jego usunięcie na rzecz **drążków kalistenicznych/elementów parkour** (workout park).
- W sąsiedztwie skateparku lub jako alternatywa dla asfaltowego placu proponowano utworzenie **modułowego lub ziemnego pumtracka**.

- Pomysł utworzenia **lodowiska w zimie** (np. na terenie Laby czy Projektu Bulwar lub nawet boisk siatkarskich) z infrastrukturą towarzyszącą.

V. Dostępność, komunikacja i bezpieczeństwo

1. Łączność i transport

- Teren jest postrzegany jako **odgrodzony i mało dostępny**, otoczony brzydkimi ogrodzeniami.
- Wielokrotnie zgłaszano potrzebę **możliwości przepłynięcia na drugą stronę Wisły** (taksówka/łódka wodna), co spotkało się z pozytywnym przyjęciem.
- Konieczne jest **rozdzielenie drogi rowerowej i chodnika** (nawiązanie do problemów i kolizji na drodze pieszo-rowerowej we wschodniej części Bulwaru Filadelfijskiego).
- Zaproponowano **poszerzenie bulwaru pod mostem, aby przestrzeń zachęcała do przejścia i ułatwiała rozdzielenie ruchu pieszego i rowerowego**.
- Pomysł stworzenia **połączenia/kładki do Parku Bydgoskiego** przez Port Zimowy został uznany za **niemożliwy** ze względu na stanowisko Wód Polskich.
- Proponowano przeniesienie lub utworzenie **nowej stacji rowerów miejskich** bliżej tej części bulwaru.

2. Bezpieczeństwo:

- **Ilość oświetlenia jest niewystarczająca.**
- Otwarcie przestrzeni (np. poprzez usunięcie zarośli) ma zwiększyć poczucie bezpieczeństwa.
- Wjazd na asfaltowy plac powinien zostać ograniczony za pomocą **bramki/szlabanu** dla określonych osób.
- Zauważono, że ścieżka do lasu jest **mało widoczna**.

VI. Wydarzenia masowe i uzbrojenie terenu

Mieszkańcy zwrócili uwagę na generalny brak terenu w mieście na masowe wydarzenia i zasugerowali, by przestrzeń na zachodnim bulwarze pełniła tę funkcję.

1. Infrastruktura eventowa

- Konieczne jest **uzbrojenie terenu** (dostęp do mediów, np. w skrzynki elektryczne) w celu umożliwienia organizacji imprez.
- Brak stałej sceny na potrzeby dużych wydarzeń. Alternatywnym pomysłem jest **scena na wodzie**, która mogłaby wykorzystywać betonowe schody (z drewnianymi nakładkami) jako widownię.
- Należy stworzyć **harmonogram wydarzeń**, aby nie nakładały się na siebie.
- Zasugerowano **ożywienie bulwaru całorocznie**, np. poprzez strefę zimowo-świąteczną z lodowiskiem.

VII. Wizja i aspekty społeczno-kulturowe

1. Wizja przestrzeni

- Zgłoszono potrzebę **szerszego spojrzenia** na ten obszar i połączenia go z innymi (od Winnicy, przez bulwar, do Parku Bydgoskiego).
- Obszar całego Bulwaru Filadelfijskiego powinien tworzyć oś pełniącą funkcję „**Wizytówki Torunia**”.

2. Kultura i sztuka

- „**Aleja Wisły**” powinna być wykorzystywana przez artystów, którzy powinni mieć głos w jej tworzeniu.
- Proponowano zaangażowanie **Wydziału Sztuk Pięknych** w projektowanie, np. poprzez konkurs na projekt inkluzywnych mebli miejskich (oczywiście, ze świadomością istnienia Katalogu mebli miejskich).
- Sugerowano otwarcie przestrzeni na sztukę (Laboratorium Sztuki Miejskiej) z rzeźbami, instalacjami przestrzennymi i wystawami czasowymi.
- Obszar ten powinien zostać włączony w **Festiwal Wisły** i w pewien sposób współ zarządzany przez Nadwiślańską Organizację Turystyczną.

3. Współpraca:

- Zwrócono uwagę na potrzebę efektywniejszej **współpracy między mieszkańcami, władzą a ekspertami**.

III.2. KONSULTACJE ZACHODNIEJ CZĘŚCI BULWARU FILADELFIJSKIEGO – UWAGI PRZEDSIĘBIORCÓW

Ta część raportu podsumowuje kluczowe problemy, postulaty i propozycje rozwiązań zgłoszone przez przedstawicieli środowiska biznesowego Torunia, w tym reprezentantów **Hotelu Copernicus, LABY, Projektu Bulvar** oraz zarządzających sportową częścią Bulwaru, podczas spotkania konsultacyjnego, które odbyło się **19 września 2025 roku w LABIE**.

Spotkanie, w którym wzięło udział około 12 osób, w tym również przedstawiciele Biura Architekta Miasta i Rady Okręgu Bydgoskie Przedmieście, miało na celu diagnozę stanu obecnego i określenie kierunków rozwoju zachodniej części Bulwaru Filadelfijskiego.

Ogólna diagnoza

Przedsiębiorcy są zgodni co do tego, że Bulwar posiada **znaczący potencjał rozwojowy**, ale jego uwolnienie jest niemożliwe bez rozwiązania **podstawowych problemów dotyczących bezpieczeństwa i infrastruktury**.

Obecna przestrzeń jest postrzegana jako **chaotyczna**.

I. Główne zidentyfikowane problemy (diagnoza stanu obecnego)

1. Bezpieczeństwo - warunek rozwoju

Kwestia bezpieczeństwa jest tematem dominującym i **kluczowym warunkiem dalszego rozwoju komercyjnego**.

- **Oświetlenie**

Krytykowane jest **wygaszanie oświetlenia** tej części Bulwaru **około godziny 22:00**, co skutkuje **ciemnością** i ogólnym poczuciem braku bezpieczeństwa.

- **Patrole i Monitoring**

Wskazywano na **brak wystarczającej liczby patroli** Policji lub Straży Miejskiej oraz zbyt małą liczbę kamer monitoringu miejskiego.

- **Konsekwencje dla Biznesu**

Niski poziom bezpieczeństwa ma bezpośrednie przełożenie na działalność gospodarczą – Hotel Copernicus **zamknął bramkę** prowadzącą na Bulwar i

zadeklarował **możliwość jej ponownego otwarcia dopiero, gdy teren stanie się bezpieczny i to tylko w określonych godzinach.**

2. Problemy sanitarne i czystość

Brak podstawowej infrastruktury sanitarnej jest uznawany za najważniejszy. Toi-Toie nie są dobrym rozwiązaniem.

- **Brak Toalet**

Najważniejszym brakiem jest **brak ogólnodostępnej toalety** (nie ToiToi), **podłączonej pod kanalizację**. Przedsiębiorcy stanowczo stwierdzili, że brak toalet oznacza **brak rodzin i turystów** w tym miejscu.

- **Bałagan**

Problem czystości jest potęgowany przez **niewystarczającą liczbę koszy na odpady**. Śmieci gromadzą się także w **lasku/krzakach za Labą**.

3. Chaos Estetyczny i Zarządzanie Przestrzenią

Bulwar charakteryzuje się **chaosem przestrzennym i brakiem spójnej estetyki**.

- **Mała architektura i reklama**

Zgłaszano problem z nieaktualnymi infografikami na słupach. Chaos wizualny potęgują **banery reklamowe na ogrodzeniu MOSiR** oraz **nieatrakcyjna i niepasująca** do miejsca oferta części przedsiębiorców (np. luna park, namioty z cymbergajem).

- **Utrzymanie Poza Sezonem**

Zwrócono uwagę, że **nie wszyscy przedsiębiorcy na zimę zbierają swoje kontenery** (zarzut w stronę Projektu Bulwar).

- **Zieleń**

Konieczne jest **wycięcie chaszczy wzdłuż bulwaru (od mariny w stronę Mostu im. Piłsudskiego)**, ponieważ zasłaniają widok na Wisłę i mogą prowadzić do **erozji wzmocnionego nabrzeża**.

Należy zadbać również o **cień**.

4. Infrastruktura i parkowanie

- **Skatepark**

Stan bieżącej infrastruktury sportowej jest zły, w szczególności **skatepark jest źle zaprojektowany/wyprofilowany**, co uniemożliwia korzystanie z niego przez bardziej zaawansowanych skaterów.

- **Parkowanie**

Występuje problem z **nieuregulowanym statusem miejsc parkingowych** ("dziłkie" parkowanie), przez co samochody często są zostawiane mimo zakazu. Zgłaszano, że rozwiązanie powinno uwzględniać miejsca parkingowe przy ul. Popiełuszki.

- **Bariera Rozwoju**

Przedsiębiorcy zgłaszali **"trudne życie z Wodami Polskimi"**, które blokują pomysły na rozwój tego miejsca. Urzędnicy i przedstawiciele Rady Okręgu potwierdzili, że rozmowy nie są łatwe, jednak konieczne i wieloetapowe.

II. Oczekiwane zmiany i propozycje rozwojowe

Przedsiębiorcy przedstawili szereg konkretnych propozycji mających na celu podniesienie standardu terenu i jego wartości komercyjnej.

1. Wzmocnienie bezpieczeństwa i Infrastruktury Podstawowej

- **Oświetlenie i patrole**

Postuluje się **całkowite zaprzestanie wygaszania oświetlenia po godzinie 22:00** i montaż dodatkowych latarni. Konieczne jest **zwiększenie liczby patroli** Straży Miejskiej lub Policji i **instalacja dodatkowych kamer monitoringu**.

- **Sanitariaty**

Niezbędna jest **budowa ogólnodostępnej toalety**.

- **Parkowanie**

Sugeruje się **wyznaczenie pasa przejazdu dla służb ratunkowych** (np. namalowanymi liniami) oraz ustawienie **szlabanu za paczkomatem** zamykanego na czas większych imprez.

2. Sport, rekreacja i rzeka Wisła

Przedsiębiorcy widzą **sport jako wspólny mianownik** tego miejsca.

- **Inwestycje Sportowe**

Postulowane są inwestycje w sport: **boisko do koszykówki 3x3** oraz **betonowy skatepark w typie bowl (niecek)**, który byłby lepiej wyprofilowany niż obecny.

- **Aktywność Fizyczna:** Proponowano utworzenie **tras biegowych** i siłowni zewnętrznych, które faktycznie umożliwiłyby trening (wzorując się na *Santa Monica Beach*).

- **Woda**

Aby ożywić rzekę, sugeruje się stworzenie **pływających pomostów, tratw wodnych** i umożliwienie cumowania w tej części Bulwaru. Zasugerowano również wprowadzenie ruchu rzeczno-eg, np. **tramwaju wodnego**.

- **Plac zabaw**

Konieczny jest **remont placu zabaw**, aby był **bardziej spektakularny i interesujący dla dzieci**.

- **Zielone ścieżki**

Proponowano stworzenie **ścieżki edukacyjnej** w lasku za Labą.

3. Komunikacja i promocja

- **Informacja przy Moście im. Marszałka Józefa Piłsudskiego**

Konieczne jest **wzmocnienie informacji** o tym, co znajduje się na terenie Bulwaru, zwłaszcza poprzez umieszczenie **tablicy/reklamy przy moście**, ponieważ większość użytkowników zatrzymuje się przed mostem i zawraca. Informacja ta powinna być przekazana przewodnikom miejskim.

- **Rowery miejskie**

Postulowano **przeniesienie lub utworzenie nowej stacji rowerów miejskich** bliżej tej części bulwaru, w centrum.

4. Zarządzanie wydarzeniami i wizja całoroczna

- **Uzbrojenie terenu**

Kluczowe jest stworzenie **"Pakietu Eventowego"**, obejmującego m.in. **uzbrojenie terenu** (dostęp do mediów, w tym elektryczności) oraz harmonogram i regulamin.

- **Amfiteatr/punkt centralny**

- Wskazano, że w tym miejscu powinno znaleźć się coś, co **przyciągnie uwagę** i osoby, np. **rzeźba w centralnym punkcie terenu** lub amfiteatr.
- **Całoroczna działalność:** Przedsiębiorcy złożyli propozycję **całorocznej działalności**, np. stworzenia **zimowo-świątecznej strefy** z lodowiskiem, ciepłymi napojami, małą gastronomią itp.

III. Wnioski strategiczne przedsiębiorców

Przedsiębiorcy zadeklarowali **chęć aktywnego współtworzenia Bulwaru Filadelfijskiego**. Aby jednak to nastąpiło w sposób profesjonalny, konieczne jest spełnienie trzech warunków:

1. **Bezpieczeństwo jest kluczowe!**
Dopóki nie zostaną rozwiązane problemy z oświetleniem i patrolami, potencjał komercyjny będzie utrudniony.
2. **Infrastruktura podstawowa przede wszystkim**
Infrastruktura podstawowa, zwłaszcza **toalety podłączone do kanalizacji i czystość**, musi zostać zapewniona *przed* planowaniem kolejnych wydarzeń. Przedsiębiorcy **"nie chcą kolejnych eventów bez infrastruktury"**.
3. **Estetyka i spójne zarządzanie**
Estetyka i konsekwentne zarządzanie przestrzenią są uznawane za równie ważne, jak inwestycje twarde.

III.3. KONSULTACJE ZACHODNIEJ CZĘŚCI BULWARU FILADELFISKIEGO – UWAGI SŁUŻB MUNDUROWYCH I RATUNKOWYCH

Ostatnia część tego rozdziału zawiera mini raport i kluczowe wnioski, problemy operacyjne oraz propozycje rozwiązań zgłoszone przez przedstawicieli służb mundurowych i ratunkowych podczas spotkania i spaceru badawczego, które odbyło się **17 października 2025 roku w Przystani AZS**.

Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele: **MOSiR (Przystań), WOPR, Policja, Straż Pożarna oraz Straż Miejska**.

Głównym tematem dyskusji było bezpieczeństwo na terenie zachodniej części Bulwaru.

I. Zidentyfikowane zagrożenia i problemy (diagnoza bezpieczeństwa)

Służby wskazały na szereg poważnych zagrożeń związanych głównie z ruchem drogowym, bezpieczeństwem wodnym oraz stanem terenu.

A. Bezpieczeństwo wodne i incydenty na moście

1. **Skoki i próby skoków z mostu**
Jest to poważny problem, wymagający częstych interwencji. W 2025 roku (do dnia spotkania) służby odnotowały **około 30 interwencji** związanych ze skokami i

próbami skoków z mostu.

Straż Pożarna odnotowała **34 interwencje** w tej sprawie, co daje średnio około **7 skoków miesięcznie**.

2. **Incydenty związane z alkoholem**

Odnotowywane są incydentalne zgłoszenia dotyczące osób pod wpływem alkoholu, które skaczą do Wisły lub próbują ją przepłynąć.

3. **Brak zabezpieczeń wodnych**

Plac zabaw przy brzegu Wisły **nie jest od niej odgradzony**, co może stwarzać zagrożenie i zniechęcać rodziców z dziećmi do korzystania z niego.

4. **Wyposażenie**

Stwierdzono zbyt małą liczbę **kół ratunkowych**.

B. Organizacja Ruchu i Parkowanie

1. **Parkowanie w weekendy**

Straż Miejska odnotowuje **sporo zgłoszeń** dotyczących parkowania w miejscach niedozwolonych, szczególnie gdy otwarta jest Laba.

2. **Tamowanie ruchu służb**

Nielegalne parkowanie powoduje **tamowanie ruchu i utrudniony przejazd dla służb ratunkowych** (np. karetki pogotowia), co jest szczególnie problematyczne w czasie imprez masowych. Konsekwencją nielegalnego parkowania są czasami akcje **holowania pojazdów**.

3. **Bariery infrastrukturalne**

Przejazd pod mostem Piłsudskiego jest **niemożliwy dla dużych pojazdów służb**, chociaż jest to problem, którego nie da się łatwo rozwiązać.

C. Stan Terenu i Infrastruktura

1. **Zarośla i bezpieczeństwo**

Chaszcze/krzaki przy bulwarze stanowią miejsca, w których chowają się ludzie, w tym **osoby z używkami**.

Ograniczona widoczność i utrudniony dostęp stanowią potencjalne zagrożenie.

2. **Erozja**

Te same chaszcze/krzaki przy bulwarze **powodują erozję** nabrzeża.

3. **Problemy operacyjne WOPR, Policji i Straży Pożarnej**

Występuje **problem z wypłynięciem łodzi ratunkowych z przystani**. Jest to spowodowane zbyt niskim stanem wody i koniecznością, w najbliższym czasie, bagrowania przystani. Zgłaszano również, że łodzie w przystani nie są zabezpieczone przed osobami postronnymi (jest tylko monitoring).

4. **Wandalizm**

Windy przy moście są narażone na wandalizm, a czasem sypiają w nich **osoby w kryzysie bezdomności (wiosna, jesień i zima)**.

5. **Pożary**

W kontekście pożarów odnotowano **bardzo mało przypadków** związanych z tym terenem.

II. Proponowane rozwiązania przez służby

Służby przedstawiły konkretne propozycje mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa i usprawnienie działań ratunkowych:

A. Organizacja ruchu i parkowania

1. **Pas przejazdu dla służb**
Należy **wyznaczyć pas przejazdu** dla służb ratunkowych za pomocą **namalowanych na drodze linii**.
2. **Szlaban**
W celu kontroli wjazdu sugeruje się **ustawienie szlabanu za paczkomatem**, który byłby zamykany na czas większych imprez. (Zaznaczono jednak, że pomysł ten ma głosy za i przeciw, ponieważ szlaban mógłby uniemożliwić wjazd wędkarzom, flisakom i innym osobom z łodziami).
3. **Dojazd do slipu**
Wymagane jest **bardziej czytelne oznakowanie dojazdu do slipu**.
4. **Komunikacja**
Organizatorzy wydarzeń powinni przygotowywać komunikaty dotyczące parkowania oraz **zachęcać gości do korzystania z komunikacji publicznej** (wskazując linie dojazdowe).

B. Infrastruktura i bezpieczeństwo wodne

1. **Zapobieganie skokom**
Zaproponowano **zamontowanie podwieszanych siatek na moście**, aby zapobiegać skokom. Takie rozwiązania sprawdzają się w innych miastach.
2. **Dostęp do przystani**
Jako doraźne rozwiązanie problemu namulów i wypływania z przystani, zasugerowano **zamontowanie główki przy bulwarze**, która odpychałaby muł i piasek. Przywrócenie dawnej - historycznej główki.
3. **Miejsca dla jednostek**
Należy **utworzyć miejsca dla jednostek pływających służb**. Zasugerowano również budowę **kolejnych slipów** (np. przy moście im. Generał Elżbiety Zawadzkiej) w celu usprawnienia działań WOPR. Uwaga pza kontekstem tych konsultacji społecznych.
4. **Pobór wody**
Konieczne jest **wyznaczenie miejsca do poboru wody** przez Straż Pożarną.
5. **Wyposażenie WOPR**
W związku z niskim poziomem Wisły w ostatnich latach, zasugerowano inwestycję WOPRu w **poduszkowiec**.
6. **Plac zabaw**
Postuluje się **przebudowę placu zabaw uwzględniającą płot** oddzielający go od Wisły.

PODSUMOWANIE

Raport podsumowujący konsultacje społeczne, prowadzone z mieszkańcami, przedsiębiorcami oraz służbami mundurowymi i ratunkowymi, wyraźnie wskazuje na duży stan zaniedbania i chaosu przestrzennego zachodniej części Bulwaru Filadelfijskiego, co uniemożliwia uwolnienie jego potencjału jako „Wizytówki Torunia”.

Ten teren wymaga fundamentalnych zmian, poczynwszy od rozwiązania podstawowych problemów infrastrukturalnych i bezpieczeństwa.

Kwestia bezpieczeństwa została uznana za dominujący i kluczowy warunek dalszego rozwoju komercyjnego i społecznego. Zarówno mieszkańcy, jak i przedsiębiorcy, krytykują niewystarczające oświetlenie (często wygaszane około godziny 22:00) oraz brak monitoringu i odpowiedniej liczby patroli. Niska widoczność, potęgowana przez nieuporządkowane zarośla/krzaki za Labą, obniża poczucie bezpieczeństwa i tworzy miejsca, w których chowają się osoby z używkami. Ponadto, służby odnotowały około 30 do 34 interwencji w 2025 roku, związanych ze skokami i próbami skoków z Mostu im. Piłsudskiego, w związku z czym zaproponowano zamontowanie podwieszanych siatek jako rozwiązania zapobiegawczego.

Drugim fundamentalnym problemem jest brak infrastruktury sanitarnej: przedsiębiorcy i mieszkańcy zgodnie stwierdzili, że brak ogólnodostępnej toalety (podłączonej do kanalizacji) jest najważniejszym deficytem, który uniemożliwia przyciągnięcie rodzin i turystów. W sferze estetyki, teren postrzegany jest jako "chaotyczny" i przypominający "źle zagospodarowane nadmorskie miejscowości". Postuluje się jednorodność małej architektury wykonanej z trwałych materiałów, nawiązującej do Starówki lub Wisły, a także usunięcie poza sezonem elementów zakłócających estetykę, takich jak budynki Projektu Bulwar czy trybuny boiska siatkówki.

W sezonie letnim bulwar jest określany jako "patelnia i ukrop" z powodu braku cienia. Remedium mają być nowe nasadzenia drzew, w tym platanów, mających stworzyć zacieniony ciąg pieszy wzdłuż Alei Wiślanej, przy jednoczesnym prześwietleniu i uporządkowaniu zarośli w celu eliminacji erozji nabrzeża i zwiększenia bezpieczeństwa.

W zakresie sportu i rekreacji, wskazano na zły stan placu zabaw – wymaga on remontu z elementami nawiązującymi do Wisły oraz odgrodzenia od rzeki ze względów bezpieczeństwa. Krytykowano również źle wyprofilowany skatepark, proponując w zamian betonowy obiekt typu *bowl* oraz boiska do koszykówki 3x3.

W kontekście organizacji ruchu i działań służb ratunkowych, problemem jest nielegalne parkowanie, które tamuje przejazd służbom ratunkowym w czasie imprez masowych. Służby sugerują wyznaczenie pasów przejazdu (liniami namalowanymi na drodze) oraz montaż szlabanu. WOPR i Straż Pożarna zgłosiły również problemy operacyjne wynikające ze zbyt niskiego stanu wody w przystani, co wymaga pilnego bagrowania.

Aby bulwar mógł pełnić funkcję miejsca dla masowych wydarzeń i tętnić życiem cały rok, konieczne jest uzbrojenie terenu w media (np. skrzynki elektryczne) oraz rozważenie

stworzenia strefy zimowo-świątecznej z lodowiskiem. Postulowano również ułatwienie przepłynięcia na drugą stronę Wisły (np. taksówką wodną) oraz konieczność rozdzielania drogi rowerowej i chodnika. Podsumowując, przedsiębiorcy zadeklarowali chęć współtworzenia bulwaru, stawiając bezpieczeństwo, infrastrukturę podstawową i estetykę jako trzy nadrzędne warunki podjęcia dalszych działań.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Uwaga mieszkańca

Zachodnia część bulwaru - teren za „LABĄ”, pomysły zgłoszone w konsultacjach na zagospodarowanie i wykorzystanie tego terenu są oczywiście potrzebne. Formalnie, ten teren jest „połem” w Zarządzie Wód Polskich, wg danych z geoportalu, a nie „lasem łęgowym” jak niektórzy uważają. Jest to teren zalewowy, na którym nie powinno nic rosnąć w trosce o zapewnienie swobodnego przepływu w wypadku zagrożenia powodziowego. Wszelkie samosiejki, głównie inwazyjnego klonu jesionolistnego, powinny być również usunięte ze względu na ochronę rodzimego drzewostanu i nie wymaga to zgody. Brak działań na tym terenie, prowadzących do utrzymania go w stanie „czystym”, czyli wycinki krzaków, wynika jedynie z braku środków finansowych, co uniemożliwia chociażby zrealizowanie propozycji założenia tam łąki kwietnej.

Wniosek: problemem nie jest zatem brak pomysłów, lecz brak pieniędzy na ich wdrożenie. A tylko działania kompleksowe pozwolą na wykorzystanie potencjału tych obszarów z korzyścią dla mieszkańców i turystów, a takie działania wymagają właśnie znacznych środków finansowych.

Propozycja:

Aby czas i pieniądze przeznaczone na przeprowadzanie kolejnych konsultacji w tej samej sprawie nie były tylko jałowym, „pisemnym”, powielaniem i modyfikowaniem znanych już projektów, które nie zostały wdrożone z powodu niewystarczających środków finansowych w budżecie miasta, proponuję, w podsumowaniu wyników tych konsultacji, wskazać władzom miasta możliwe źródło finansowania realizacji działań rewitalizacyjnych na tych około wiślanych obszarach (a w przyszłości, również dbania o nie, o ich użyteczność eksploatacyjną, które również będą wymagać stałych nakładów finansowych będących obciążeniem dla budżetu miasta), z dochodów uzyskiwanych z działalności kolejki gondolowej przez Wisłę (planowanej inwestycji, która uzyskała już decyzję środowiskową).

Załącznik nr.2. UWAGI BIURA REWITALIZACJI (30.10.2025)

Stworzenie w przestrzeni dzikiej zieleni (Za Labą) "Naturalnego Parku Bulwar" z poszerzonymi istniejącymi ścieżkami, małą naturalną architekturą komponującą się z miejscem np. ławki z pni drzew, wzdłuż wytyczonych ścieżek stworzenie ścieżki dydaktycznej, a w miejscu cyplów nad Wisłą (miejsca spotkań plenerowych) postawienie koszy na śmieci z tabliczkami "Baw się dobrze i sprzątnij po sobie". Ważne jest podniesienie czystości tego terenu, ale też "zareklamowanie" go jako miejsca rekreacji. Wyeksponowanie miejsc na ognisko. Przed wejściem tablica informacyjna o tym terenie i przebiegu ścieżki.

1. Konieczność zacienienia tego terenu, m.in. nasadzenia drzew dających cień, pergoli, dosadzenie platanów po obu stronach Alei Wiślanej, które stworzyłyby naturalnie zacieniony „tunel” pieszy.
2. Wprowadzenie różnorodnych i inkluzywnych mebli miejskich (hamaki, huśtawki, ławki społeczne - okrągłe, leżaki obrotowe i leżaki rozkładane) spójnych estetycznie. Dostawienie ławek do drzew, które generują cień (specjalne ławki wokół konaru).

3. Wprowadzenie większej liczby śmietników (nie w bezpośrednim sąsiedztwie ławek) i stojaków na rowery.
4. Otwarcie przestrzeni na sztukę (**Laboratorium Sztuki Miejskiej**), w której znalazłaby się tablica obrotowa pion-poziom do eksponowania plakatów np. Galerii Rusz, rzeźb i instalacji przestrzennych, reprodukcji dzieł sztuki. Część po północnej stronie bulwaru, w bezpośrednim sąsiedztwie mostu sprzyja ekspozycji eksperymentalnych mebli inkluzywnych, rzeźb, wystaw czasowych. W jej zagospodarowanie można by zaangażować Wydział Sztuk Pięknych, zarówno studentów, jak i pracowników.
5. Usunięcie niewykorzystywanych poza sezonem letnim elementów boiska do siatkówki tj. trybuny, ogrodzenie, banery itp. które zakłócają estetykę osi widokowej oraz widoczności, zmniejszając tym samym poczucie bezpieczeństwa użytkowników tego miejsca.
6. Usunięcie niewykorzystywanych poza sezonem elementów przestrzeni "Projekt Bulwar" tj. palmy, kontenery. Ewentualna propozycja dla przedsiębiorców, to działalność całoroczna, np. zimowo-świąteczna strefa z lodowiskiem, choinkami, małą gastronomią, gorącą czekoladą, stoiskami handlowymi (w zależności od zainteresowania), pchlim targiem, targiem spożywczym itp.
7. Plac zabaw odgrodzić od strony ścieżki pieszo - rowerowej i Wisły oraz od strony północnej, od Alei Wiślanej - np. żywopłotem.
8. Plac zabaw wymienić na zaprojektowany pod charakter przestrzeni plac zabaw tematyczny, nawiązujący do tematu rzeki oraz fauny i flory tam występującej, wykorzystujący materiał drewniany, np.:
https://www.krakow.pl/aktualnosci/268561,26,komunikat,wielka_ryba_wrocila_na_planty_nowackiego.html
 Na górze obok placu zabaw wkomponowanie zjeżdżalni skarpowej (ale lepiej nie z metalu, ze względu na mocne nagrzewanie się tego materiału) oraz tyrolki, np.
<https://deinox.eu/oferta/zjezdzalnie-skarpowe/>
9. Obok siłowni zewnętrznej umieścić workout park do kalisteniki.
10. Usunąć stół do tenisa stołowego, ponieważ z powodu dużych podmuchów wiatru od strony Wisły ciężko się gra.
11. Postawienie toalety ogólnodostępnej, jeśli nie da się jej postawić, należy wyraźnie oznaczyć drogę prowadzącą do toalet w budynku AZS i do toalet, które znajdują się w Grodzach.
12. Drewniane siedziska nakładki (punktowo) na betonowych schodach na bulwarze (trudniej się nagrzewają i wychładzają, przyjemniejsze do siedzenia) .
13. Usunięcie starych zniszczonych i niepotrzebnych tablic informujących o dofinansowaniu z UE (w ich miejscu mogą stanąć tablice, na których znajdują się plakaty poruszające tematykę społeczną, albo reprodukcje dzieł sztuki).
14. Poprawa wykonania skateparku (który jest źle oceniany w ocenach google pod kątem funkcjonalności) lub jego ewentualne rozbudowanie. Odbioru prac powinny dokonać osoby jeżdżące profesjonalnie na deskorolkach, hulajnogach, które wiedzą na co należy zwrócić uwagę.
15. W sąsiedztwie skateparku utworzenie pumptracka modułowego
<https://www.pumptrack.eu/pl/oferta/pumptrack-desert-pf1e,jhc.html> lub ziemnego
16. Wydzielenie przestrzeni na grilla/ ognisko
<http://wiadomosci.aktywnaczestochowa.pl/2019/10/specjalne-miejsce-do-grillowania-na-promenadzie-niemena>
17. Ożywienie całoroczne bulwaru, sezonowe atrakcje na całym konsultowanym obszarze.